

Skogar norr om Öjaby, kompletterande inventering 2017.

Av Tobias Ivarsson, saperda@spray.se

Inledning

Under hösten 2017 gjordes några besök i skogarna norr om Öjaby då det finns planer på bebyggelse och dagvattenledning i området. Enligt grönstrukturprogrammet för Växjö stad 2013 ingår området i ett kärnområde för naturtypen äldre barrskogar (Arvidsson 2013), Inventeringen hade som syfte att se hur naturvärdena utvecklats i området, samt sätta koordinater på naturvårdsintressanta arter. Alla artfynd har sedan rapporterats på www.artportalen.se.

Tidigare inventeringar

Området har dels inventerats 2010 (Ivarsson 2010) och 2012 (norra delarna) (Ivarsson 2012).

Karta 1. Inventerat område 2017, främst de områdena med högre naturvärden har inventerats.

Äldre skog

De äldre barrskogarna i området tillhör helt klart de värdefullaste i Växjö kommun med framför allt arter knutna till kontinuitetsskog av tall och död ved av gran och tall. Under 2017 gjordes flera nya fynd som ytterligare visar på områdets värde.

Följande rödlistade arter är påträffade i området:

- **tallrisk**a NT
- **motaggs**vamp NT
- **brand**ticka NT
- **korn**knutmossa NT
- **knä**rot NT
- **gro**pticka NT
- **mindre** hackspett NT
- **spill**kråka NT
- **gröngö**ling NT
- **nö**tkråka NT
- **kungs**fågel VU
- **säv**sparv VU

Knäroten påträffades inte 2017, men finns troligen kvar (kan vara mycket svårupptäckt på hösten och det har varit en torr vår), däremot hittades gropticka på inte mindre än sex platser vilket är den största kända förekomsten i länet. Arten är bara påträffad i Växjö kommun i länet och flest fynd har gjorts i norra delarna av Växjö stad (Kronobergshalvön och norr om Öjaby). Även förekomsten av tallrisk är anmärkningsvärd (endast känd från två platser i länet tidigare). Dessutom är förekomsten av kornknutmossa (på minst 8 lågor) den klart största kända i kommunen. Strax norr om området har de båda rödlistade arterna **laxporing** VU och **talltick**a NT påträffats vilket ytterligare belyser områdets potential.

Ett antal signalarter för skyddsvärd skog förekommer också:

- **vå**gig sidenmossa
- **väst**lig hakmossa
- **stor** revmossa
- **lång**flikmossa
- **smal** svampklubba
- **blom**kålsvamp
- **gro**vticka
- **blod**ticka
- **blod**sopp
- **fingers**vamp sp
- **sot**lav
- **rost**fläck
- **miss**ne
- **troll**druva
- **tib**ast
- **thomsons** trägnagare
- **gran**barkgnagare

Bland vedlevande svampar finns också flera mindre vanliga arter som bara har enstaka kända förekomster i länet exempelvis

- **blödticka**
- **pulverticka**
- **aprikostofsskivling**
- **röd flamskivling**

Något förvånande tillhör barrskogarna runt Växjö bland de värdefullaste i länet (Arvidsson 2013), något som förstärkts i och med nyupptäckta rödlistade arter för Växjö sedan 2013 som lateritticka VU, ullticka NT, orange taggsvamp NT och motaggsvamp NT.

Förutom de biologiska värdena har de äldre barrskogarna norr om Öjaby ett mycket stort rekreativvärde, det är främst gles tallskog med mycket svamp och blåbär. Sådan skog tar många hundra år att skapa. Stigar används mycket av boende i Öjaby, liksom av förskola och skola. Varför inte bilda ett naturreservat av de värdefullaste delarna som kompensation för de delar som bebyggs.

De värdefullaste delarna, som lever upp till definitionen av nyckelbiotop, skulle kunna ingå i ett barrskogsreservat är delområde 14, 5, 3 och 1 från inventeringen 2010, samt delområde Växjö travbana 2.2 från inventeringen 2012. Reservatet skulle i så fall bli runt 20 hektar. Det kanske inte heller är helt omöjligt att göra ett större reservat och få med ädellövskogs- miljöerna vid Fritslund.

Övriga miljöer

Förutom barrskogar finns även värdefulla hassel och ekmiljöer i väst. Det finns ett stort antal ekar som kan bli mycket värdefulla i framtiden, hasselbestånden utnyttjas bl.a. av den rödlistade nötkräkan. Andra rödlistade fåglar som är beroende av lövträd som påträffats i det berörda området norr om Öjaby är gröngöling och mindre hackspett.

Sammantagen klassning av områden med höga naturvärden anges i kartan nedan i karta 2.

Naturvärdesklassändringar av inventeringsytor från inventeringen 2010.

Delområde 1 från 6 till 8 (p.g.a. ökad mängd död ved, ökad kunskap om hur värdefull denna typen av skog är i Växjö samt nya artfynd av naturvårdsarter som motaggsvamp och gropticka och blomkålsvamp).

Delområde 4 från 5 till 6 (p.g.a. partier med äldre skog).

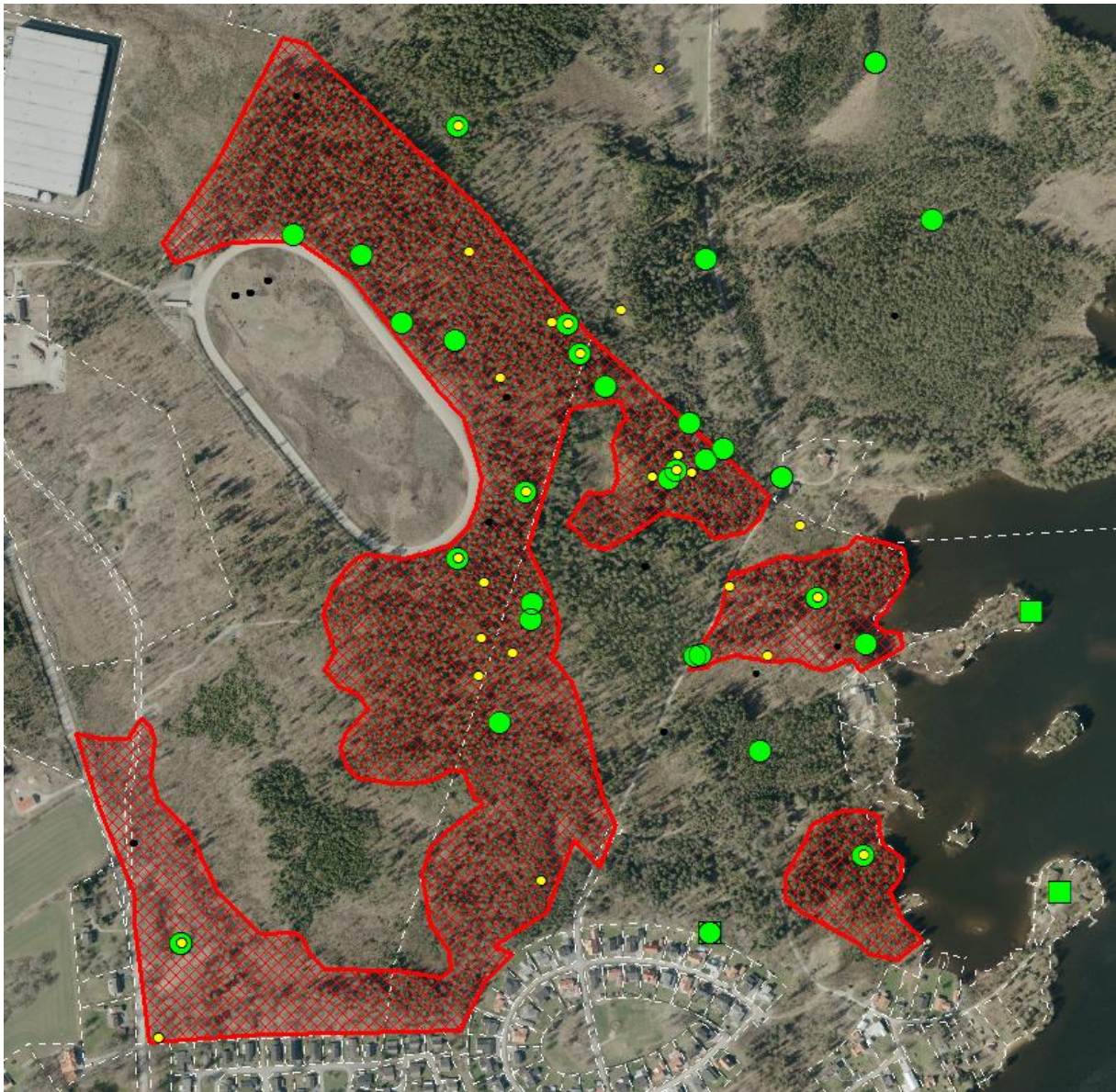
Delområde 5 från 8 till 9 (p.g.a. ökad mängd död ved samt nya artfynd av naturvårdsarter som tallriska och gropticka och blomkålsvamp).

Delområde 6 från 5 till 6. (p.g.a. ökad mängd död ved).

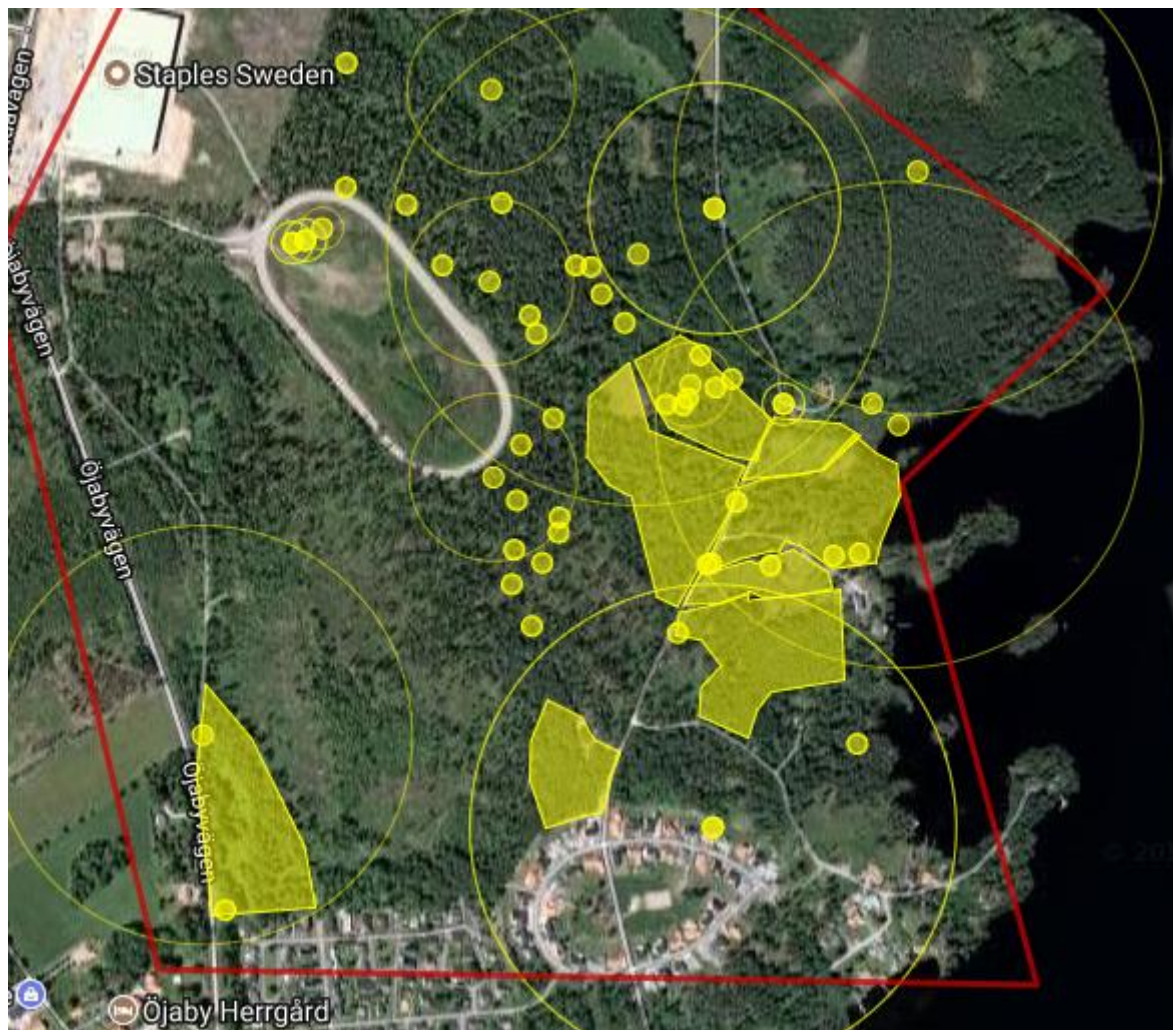
Delområde 15 från 6 till 7 (speciellt de västra delarna) (p.g.a. ökad mängd död ved och samt ökad kunskap om hur värdefull äldre barrskog är i Växjö.)

Naturvärdesändringar sedan inventeringen 2012

Växjö travbana 2 delområde 1 från 6 till 5 (p.g.a. fortsatt igenväxtning och minskad areal med torra blomrika marker).

Karta 2. Områden med höga naturvärden med röd rastrering. Gröna och gula punkter visar förekomster av rödlistade arter respektive signalarter. Kvadratar är fågelarter listade i fågeldirektivet. Svarta punkter är arter med lägre naturvärde. Samtliga signalartsförekomster är inte inmätta men förekommer inom rastrerade områden.

Karta 3. Utdrag från artportalen

Referenser.

- Arvidsson, M et.al 2013. Grönstrukturprogram för Växjö stad 2013. Växjö kommun.
- Ivarsson, T. 2010. Naturvärden i skogen norr om Öjaby Växjö 2010. Växjö kommun.
- Ivarsson, T. 2010. Naturvärden Lunnaby Växjö 2012. Växjö kommun.
- Nitare, J. 2000. Signalarter Indikatorer på skyddsvärd skog, Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag.
- Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken 2015.